

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 19. avgust 1999 šte. 33 (3027) • letnik 54 • cena 10 šil. • 0,73 evra

ZSO: ratificirati listino za manjšinske jezike

V okviru evropske integracije je Svet Evrope zadolžen za normativno ureditev zaščite manjšin. V ta namen je Svet Evrope predložil Okvirno konvencijo za zaščito nacionalnih manjšin, ki že velja in sta jo med drugim ratificirali tudi Avstrija in Slovenija. Drugi, nič manj pomemben manjšinskopravni dokument Sveta Evrope je Listina evropskih manjšinskih in regionalnih jezikov. Ta listina detajlirano ureja varstvo manjšinskih in regionalnih jezikov na različnih ravneh (mediji, izobraževanje ipd.). Te listine Avstrija še ni ratificirala. Zato je predsednik sosveta za slovensko narodno skupnost dr. Marjan Sturm od Urada zveznega kanclerja zahteval, da naj se nemudoma sproži postopek za ratifikacijo te listine. Nadalje je Sturm zahteval, da so v pripravo le tega vključene tudi manjšine.

Urad zveznega kanclerja je potrdil, da bodo v priprave za ratifikacijo listine vključeni tudi vsi sosveti avstrijskih manjšin.

Nadalje je Urad zveznega kanclerja potrdil, da bodo sosveti vključeni tudi v pripravo za izdelavo poročila, ki ga mora vsaka država v zadevi uresničevanja Okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin posredovati Svetu Evrope.

Predsednik sosveta dr. Sturm je poudaril, da sosvete čaka v jeseni veliko pomembnega dela. Kaže, da konvencije Sveta Evrope le silijo posamezne države, da skupaj s prizadetimi manjšinami urejujejo odprta vprašanja sožitja. »To še ne pomeni, da bo čez noč vse boljši,« je še poudaril dr. Sturm, toda procesi gredo v smer dialogičnega razreševanja

manjšinskih vprašanj. Vse države so pod ogledalom evropske javnosti in to bo le prispevalo k temu, da se bodo odnosi med manjšinami in večinami izboljševali in ne poslabšali. Hkrati pa so tudi manjšine pozvane, da razvijejo življenjsko voljo in se s svojim delom vključijo v procese evropske modernizacije je še dejal dr. Sturm.

Na zdaj osiroteli Pedagoški akademiji v Celovcu, kjer se šolajo tudi bodoči dvojezični učitelji, po Haiderjem mnenju že leta izobražujejo brezposelne

Stran 2

CELOVEC

Zaposlitveni ukrepi za gradbeništvo

Situacija koroškega gradbeništva ni rožnata, kot kažejo statistike. V prvem četrtletju 1999 se je vrednost proizvodnje znižala za 730 milijonov šilingov, medtem ko se je vseavstrijska vrednost zvišala za 6,5 %. Kvota brezposelnosti v gradbeništvu se je sicer meseca julija znižala za 0,5 odstotka, toda vseeno so potrebne reforme. Namestnik deželnega glavarja Reichhold je na to reagiral in sklical konferenco zastopnikov gradbeništva, na kateri je tudi razglasil predčasno odobritev programa stanovanjskih zgradb za leti 2000/2001.

Ta program obsega 1493 stanovanj (+ 421 dodatnih stanovanjskih enot), investicijski obseg pa bo pribl. 500 milijonov šilingov. Čim prej naj bi izgradili avtocesto čez Pako in predor Gräbern (predvidoma l. 2000). Tudi pospeševanje športne infrastrukture hoče Reichhold povezati s podporo gradbeništva. Prvi korak je izgradnja športnega centra v Innerkremsu (100 mil.), o izgradnji celovškega stadiona pa še odločajo. Za visoko zmogljivostno progo pa naj bi bilo 1 milijarda. Reichhold je tudi poudaril pomen prekomejnega sodelovanja z regijami in ustanovitve oz. razširitev t. i. »Planungsgruppe Süd«.

CELOVEC

Vicekonzul Vrevc se poslavlja

Na generalnem konzulatu Republike Slovenije v Celovcu bo prišlo do personalnih sprememb. Vicekonzul Marko Vrevc se bo v teh dneh – po štiriletnem delovanju – vrnil na Zunanje ministrstvo v Ljubljano. Ob poslovilnem srečanju sta se mu predsednik ZSO in tajnik SPZ zahvalila za konstruktivno sodelovanje in mu zaželela vse najboljše za nadaljnjo poklicno in osebno pot.

KIS-INFO

Podaljšanje Öpul-95

EU je podaljšala avstrijski program za zaščito površin ÖPUL za eno leto. Novi program ÖPUL 2000 je v Bruslju še v obravnavi in do konca 1999 ne bo pravočasno odobren. Kaj to pomeni za kmete?

1. Po iztečenju 5-letni obvezni dobi lahko izstopijo iz ÖPUL-a. 2. V ÖPUL-u lahko ostanejo še eno leto in prestopijo leta 2001 v ÖPUL 2000. 3. Naslednje leto prestopijo v ÖPUL 98. Leta 2001 lahko kmetje ostanejo v ÖPUL 98 ali pa menjajo v ÖPUL 2000.

Kot pretekli dve leti je računati s tem, da se bo treba najaviti za prestop v ÖPUL 98 do decembra 1999. Brez take najave aprila do maja 2000 prestop ni več možen.

PREBERITE

Naša kultura v Evropi

Evropske ustanove postajajo tudi za slovenska prosvetna društva na Koroškem vse pomembnejše. Bojan Ilija Sturm-Schnabl, pretekli mandatni dobi asistent v Evropskem parlamentu, ocenjuje, da je njihovo delovanje deloma že zdaj sodi v evropski vrh.

Stran 3

Punk med koroškimi Slovenci

Legenda slovenske glasbene scene Pero Lovšin bo nastopil na študentskem festivalu v Globasnici

Stran 4

Kultura na Obirskem

Pred tridesetimi leti zapete pesmi domačega zbora so se znašle na zgoščenki »Marija gre na božjo pot«.

Stran 5

PREBLISK

Je že res, da kosovski in jugoslovanski problemi še vedno polnijo strani in oddajni čas medijev zahodne Evrope. Zadnje čase je bila pozornost usmerjena na težave Kfor-ja pri normalizaciji javnega življenja in odnosov med albansko ter srbsko in romsko narodno skupnostjo. In ne mine dan, ko ne bi bilo poročila o kaki demonstraciji srbske opozicije okoli Draškovića in Đinđića proti Miloševiću vladi.

Zdaj pa je slišati iz ruskega zunanjega ministrstva, da svetovna javnost ne sme zatiskati oči pred dogodki na Kosovu. Zahod da celo ignorira dogajanja. Predvsem kar se tiče usode srbskih prebivalcev. Toda,

kot rečeno: Kfor opravlja svoje delo, žurnalisti in kamere so na licu mesta in poročila so. Okoliščine nedavnega minometnega napada na neko kosovsko vas s srbskim prebivalstvom, ki je bila baje že večkrat napadena, pa vendarle kažejo, da se na Kosovu dogajajo tudi stvari,

Ignoranca in obzirnost

ki ostanejo bolj prikrite. Čudna se zdi v tem sklopu predvsem izjava Kfor-ja, ki je po napadu takoj prihitela in posumila, da je vas obstreljevala skupina kosovskih Albancev, in je že doli časa opazovala dogajanje, da prej niso ukrepali, češ da ne bi prizadeli nedolžne. Ta obzirnost je terjala dve žrtvi. A. L.

ŠTUDENSKI FESTIVAL / KSŠŠD

Preživeli smo konec sveta!

Program:

- zbor KSŠŠD,
- Petzenbluat – pop-rock,
- White Vibration – reggae,
- slovenski film »U leri«
- Glavna točka:
- Pero Lovšin, legenda slovenskega rocka

Kdaj: **sobota, 21. 8. 1999**

od 15. ure naprej

Kje: **pri Šoštarju
v Globasnici**

Vstopnina:
predprodaja ATS 50,-
blagajna ATS 80,-

Predsednik Zveze koroških partizanov (ZKP) Peter Kuhar obhaja te dni svoj 70. rojstni dan. Rojen leta 1929 v Železni Kapli je pri 14ih letih, ko se je učil za pekovskega vajenca, šel v partizane kot kurir. S tovariši je v Železni Kapli izvajal sabotažne akcije in organiziral orožje, dokler niso morali ubežati pred policijo. Za božič leta 1944 se je vrnil v domači kraj in spet prenašal partizansko obveščevalno pošto. V začetku leta 1945 pa je moral v Koprivno, kjer je bil ranjen. Ker ni imel nikamor iti, je iz bolnice šel v Niš in tam opravil dve leti vojaške gimnazije. Potem je šel v nižjo gospodarsko šolo v Mariboru, nato pa se je šolal v Ljubljani za gozdarskega tehnikarja. Čeprav je imel lepo službo v Črnomlju, se je leta 1952 vrnil domov. Kot bivšega partizana so ga takoj vključili v ZKP. Dobil je službo pri Zadružni zvezi, potem pa menjal v tovarno na Rebrco, kjer je delal do upokojitve, zadnja leta kot šef lesnega oddelka.

Usoda papirnice na Rebrci obuja Petru Kuharju še danes bridke spomine, saj je bila, kot sam pravi, »ponos vseh koroških Slovencev«. Toda ostali so mu tudi spomini na lepe dosežke. Bil je med pobudniki za gradnjo hotela Obir, ki je postal temelj za razvoj turizma v Železni Kapli. Da se vztrajnost splača, je nazadnje pokazala izpolnitev 30 let stare želje: Kot član socialistične stranke je vedno spet opozarjal na Pavličovo sedlo. Kraj je poznal iz partizanskih

Peter Kuhar 70-letnik

let, pozneje pa je po Pavličevi cesti prevažal les. Zdaj je vesel, da je gradnja mejnega prehoda le uspela. Še posebno ga veseli, da se je deželni glavar zahvalil vsem društvom in formacijam, ki so imeli trdno voljo uresničiti Pavličovo sedlo. »Saj smo to cesto najbolj želeli mi koroški partizani«, pripoveduje jubilat.

Tudi z delovanjem Zveze koroških partizanov je Peter Kuhar zadovoljen. Predvsem, ker je uspelo »ljudem v visokih položajih« razložiti upor koroških Slovencev in njihov velik prispevek za Avstrijo. To je nenazadnje priznal tudi avstrijski parlament s tem, da so partizani in tudi hčere in sinovi padlih borcev tako kot izseljenci prejeli priznavalnino. A ker še niso vsi oddali te prošnje, bo ZKP zdaj morda obiskala stare borce in njihove potomce, pravi Kuhar o prihodnjih dejavnostih. Njegova velika želja pa je, da bi zavlada sloga med ljudmi in sosedi na Koroškem ter sreča v družinah.

Čestitkam predsedniku ZKP se pridružuje tudi Zveza slovenskih organizacij in uredništvo SV.

CELOVEC

»Dvojezični ravnatelji naj nimajo privilegijev«

Deželnemu glavarju in šolskemu referentu dr. Haiderju vprašanje po dvojezičnem šolstvu na tiskovni konferenci prejšnji četrtek očitno ni bilo prav po volji. Glede razpisa ravnateljskih mest na dvojezičnih obveznih šolah je bil njegov odgovor karse-da skop: »Za to nisem pristojen, o tem ne odločam jaz.«

Končno pa se deželni šolski referent le ni mogel izogniti pojasnilu, ki se je glasilo: »Razveljavil sem razpis, ker so dvojezični kandidati imeli jasne privilegije, kar pri meni na noben način ne pride v poštev. Ne moremo delati tako, da bi bilo že vnaprej določeno, kdo bo dobil kakšno mesto in kdo ne.« Podoben primer Haider vidi v razpisu mesta za ravnatelja izobraževalne ustanove za bolniške sestre, za katerega je menda bila »obleka ukrojena še preden je prišlo do odločitve«.

Zdaj naj bi veljali objektivni kriteriji za nastavitvev, po katerih naj bi strokovna komisija odločala. Kriterije za to objektivizacijo pa seveda spet določajo politiki.

Haider meni, da bi dvojezični ravnatelji zagotovo bili zelo ustrezni za delo z dvojezičnimi učenci in zaradi tega seveda »ne bo nikomur v škodo, če bo

obvladal dva jezika, ampak to prav tako naj ne bi bil kakšen privilegij«. Referent za šolstvo tudi misli, da je dodelitev ustreznih mest odvisna od števila učencev, prijavljenih k dvojezičnemu pouku, to se pravi, če bo več kot polovica učencev dvojezična. S takšnimi kriteriji naj bi bil problem rešen.

Reforme

Kot velik uspeh na področju koroškega šolstva je Haider imenoval znižanje števila direktorij v poklicnih šolah od 16 na 12. Od sedaj naprej bodo tudi ravnatelji poklicnih šol imenovani po kriterijih objektivizacije, ki naj bi zagotovili transparentnost, možnost do kandidature za vse učitelje in že do sedaj veljavne kriterije za nastavitvev.

Nadaljnja reforma zadeva razkritje podatkov o seznamu učiteljev, ki čakajo na delovno mesto. Vsakdo si sedaj lahko te liste ogleda na okrajnem glavarstvu, s čimer naj bi odpravili dvomljive spremembe na prav tej listi.

Trenutno je na Koroškem 1500 učiteljev brez zaposlitve – to število hoče Haider v kratkem znižati za 400 do 550. Kar zveni kot majhen čudež, se izkaže le kot prehodna rešitev, saj to znižanje »pomeni le časo-

vno omejeno nastavitvev brezposelnih učiteljev, to se pravi kot začasno zastopstvo za druge učitelje«, je pojasnil referent za šolska vprašanja Karl Maier.

Haider in tudi predsednik deželnega šolskega sveta Günther Harmina svarita pred izobrazbo v najbolj priljubljenih »učiteljskih predmetih«, saj je vedno manj perspektiv za prihodnost. Zaradi dramatičnega padca števila šolarjev bo celotna situacija še bolj kritična – saj število učiteljev ne pojema, medtem ko bo dostop do učiteljskih mest v prihodnosti še težji.

»Na pedagoški akademiji že leta dolgo izobražujemo bodoče brezposelne«, opozarja Haider na kritično situacijo na delovnem trgu, medtem ko »na drugi strani primanjkuje osebja na področju tehnološkega poučevanja, tako da je začasno pri teh izredno veliko nadur«.

Zaključni apel deželnega glavarja se torej glasi: »Danes ne gre več brez dodatne kvalifikacije, le nenehno učenje te pripelje do cilja«. Zagotovo so to lepe besede deželnega glavarja, toda ali ni znanje drugega jezika (ki na ta ali drug način pomeni dodatno kvalifikacijo) privilegij, ki ga pri nas na Koroškem naj ne bi bilo?

T. G.

CELOVEC

Sejem kot zrcalo gospodarstva

V prisotnosti koroške in zvezne polit-prominence, gostov iz Slovenije, med njimi minister Ciril Smrkolj in generalni konzul Jože Jeraj, ter iz Italije je preteklo soboto odprla vrata 66. celovški ali jesenski sejem. Cel-

junkturni motor spet dobro teče in še nikoli ni bilo toliko zaposlenih kot sedaj. Uspelo je ustvariti nova delovna mesta, izboljšati infrastrukturo in znižati inflacijo. Deželni glavar Haider je obljubil, da bo dežela ustano-

blika Avstrija ob 80. obletnici koroškega plebiscita poklonila Koroški 50 milijonov šilingov kot simbol zahvale za ohranitev koroške enotnosti leta 1920. Ta denar naj bi Koroška vložila za razvoj infrastrukture, za razne projekte, izobraževanje in ustvarjanje novih delovnih mest. Minister Wilhelm Molterer kot tudi zvezni kancler sta dejala, da bosta izvajala varčevalno politiko z denarji avstrijskih davkoplačevalcev. Obljubila sta znižanje spremljevalnih stroškov na osebne dohodek.

Koroške zahteve

Predsednik Koroške gospodarske zbornice Franz Pacher je deponiral zahteve koroškega gospodarstva na naslov kanclerja Klime. Zahteval je hitro izgradnjo druge predorske cevi skozi Ture, izgradnjo Turske železnice, železnice med Celovcem in Gradcem, predor skozi Golico in Semmering ter avtoceste čez Pako. Celovški župan Harald Scheucher se je zahvalil kanclerju Klimi za njegovo podporo pri kandidaturi za zimске olimpijske igre in nanj apeliral, da naj zvezna vlada tudi podpre projekt gradnje kongresnega centra v Celovcu. Kancler Klima je obljubil, da bo zahteve s strani Koroške skrbno preveril.

Celovški sejem je odprt še do 22. avgusta. M. Š.

Odškodninska tožba žrtev holokavsta: prizadeti naj se javijo

Ameriška družba A. B. Data je bila s strani pristojnega sodišča v New Yorku zadolžena, da obvesti vse organizacije in prizadete o sodnijskem postopku zoper švicarske banke. V tem postopku gre za 1,25 milijard dolarjev, ki naj bi se razdelili na osebe:

1. ki so pred 9. majem 1945 imele premoženje pri švicarskih bankah, pri kakem švicarskem investment-fondsu ali pa pri kakem švicarskem upravniku premoženja;
2. ki imajo v povezavi s strani NS-režima odvzetim premoženjem zahteve zoper švicarske organizacije;
3. ki so opravljali prisilno delo za organizacije, ki so morebiti donos iz tega prisilnega dela deponirale ali pa odvijale pri oz. preko švicarskih organizacijah ali
4. ki so brezuspešno skušali pobegniti v Švico, ali pa so – če jim je vstop v Švico uspel – z njimi grdo ravnali in imajo zaradi tega zahteve zoper kako švicarsko organizacijo.
5. Zadnja skupina zajema vse posameznike, ki so opravljali prisilno delo pri podjetju, ki je bilo v lasti kake švicarske organizacije ali pa pod njeno kontrolo, neglede na to, ali so bile prizadete osebe žrtve ali cilj nacionalsocialističnega zasledovanja.

Prizadete prosimo, da se javijo pri ZSO, ki bo nato posredovala podatke na pristojna mesta v Ameriko.

Optimizem politikov se je ujema s harmonijo grazioznih plesalk plesne šole Romeo und Julija iz Celovca

lovski sejem z več kot 600 razstavljalci iz 18 držav je centralna gospodarska prireditvev na Koroškem in pomemben pokazatelj za koroško gospodarstvo.

Optimizem

Vsi slavnostni govorniki, od deželnega glavarja Haiderja do kanclerja Klime so pozitivno ocenili razvoj gospodarstva na Koroškem in v Avstriji. Kon-

vila sklad za pospeševanje tehnologije s štartnim kapitalom v višini 100 milijonov šilingov, nadalje je dejal, da obstoja načrt za ustanovitev družbe za razvojna vprašanja, v katero naj bi bile vključene tudi regije prostora Alpe-Jadran. Odločno je zagovarjal ohranitev nedeljskega miru »kajti Korošci med tednom dovolj delajo«. Kancler Klima je obljubil, da bo Repu-

Evropska konkurenčnost našega prosvetnega dela

Pred nedavnim je na novo izvoljeni Evropski parlament (EP) šel v zaslužne poletne počitnice. Še pred tem pa se je na novo konstituiral in njegovi člani so se opredelili za specializacije v 17 odborih, kjer bo potekal glavni, pogosto nevidni del dela. Odbori npr. že pripravljajo hearinge novih komisarjev konec avgusta.

Mnogo manjšincev v EP

Med novimi člani Evropskega parlamenta (ČEP) pa najdemo, in to je posebnost te nove mandatne dobe, tudi določeno število pripadnikov narodnostnih manjšin (Katalance, Galiciance iz Španije, Baske, Lužiške Srbe, finske Švede, Južne Tirolce, Waližane, Škote, itd.) in sicer na posebnih manjšinskih ali regionalnih listah prav tako kot v večinskih strankah. Da bi povečali svojo učinkovitost, so se pripadniki manjšinskih list (ki imajo pogosto le po enega, dva ali tri poslance, s čem pa ne morejo opraviti vso nujno parlamentarno delo) vključili v večje poslanske skupine, kot npr. v Evropske zelene (37 članov). In tudi v velikih strankah, kot pri Evropski ljudski stranki (226 članov) ali pa pri Evropskih socialistih (180 članov) prav tako najdemo številne pripadnike manjšin. Med njimi je tudi prvi slovenski poslanec, in sicer Demetrij Volčič iz Stare Gorice v Italiji, ki je član Evropskih socialistov. Menil je, da bo radevolje sogovornik tudi za Slovence v Avstriji, ne glede na njihove svetovnonazorsko opredelitev.

Pestra promocija prosvetnega dela v Bruslju

Sam sem kot asistent v Evropskem parlamentu tudi hotel takorekoč dostojno zaključiti to mandatno dobo z nekaterimi posebnimi iniciativami, ki naj bi dokumentirale evropski pomen našega prosvetnega dela.

O prvi predstavitvi naših kulturnih prispevkov k evropski integraciji v okviru »Interakcij«, ki sem jih priredil meseca marca v Bruslju, ali pa o mednarodnem filmskem festivalu prav tako v Bruslju, kjer sem oblikoval slovenski večer, ali pa o vključevanju slovenščine kot enakopravni jezik v evropske jezikovno-izobraževalne programe sem v SV in NT ter na slovenskih radijskih postajah že poročal.

Čisto ob zaključku dela pa sta se mi zdeli primerni še dve iniciativi.

Naše založbe v evropskem vrhu

Najprej sem podaril knjižnici Evropskega parlamenta, ki šteje med osrednje knjižnice v evropskih ustanovah, poleg nekaj lastnih člankov tudi nekaj knjig o položaju avstrijskih manjšin in o Slovencih v Avstriji in Ita-

V pretekli mandatni dobi je bil naš rojak Bojan-Ilija Šturm-Šnabl asistent pri avstrijski socialdemokratski stranki v Evropskem parlamentu. V teh letih je bralce Slovenskega vestnika redno obveščal o novih dogajanjih in dogodkih z manjšinskega in kulturnega področja in bil med drugim tudi slovenskim kulturnim društvom z nasveti na razpolago. Ob koncu svojega dela v Bruslju je lahko napravil pozitivno bilanco.

liji, kot npr. knjigi »6 x Österreich« in »Volksgruppenreport«. Posebne čestitke veljajo tu avtorjem, izdajateljem in slovenskima založbama Drava in Mohorjeva, ki so tako visoko kakovostna dela izdali. Saj je kakovost osrednji kriterij sprejema knjig v tako renomirano knjižnico. Poleg tega knjižnica Evropskega parlamenta še ni

mi počitnicami je prišel na obisk v Evropski parlament in k evropskim ustanovam še Janko Malle, tajnik Slovenske prosvetne zveze, da bi si ogledal ustanove, spoznal njihovo delovanje in informiral sogovornike o položaju prosvetnega dela na Koroškem. Podobna potovanja sem že organiziral ali sooblikoval za predstavnike vseh av-

Ob Interakcijah z leve: Slovenski veleposlanik Jaša Zlobec, razstavljalca Niko Šturm, avstrijska parlamentarka Hilde Havlicek in Bojan-Ilija Šturm-Šnabl. Foto: Eric Luyckfasseel

imela nobene knjige na to temo. Upati je, da bo tudi z nadaljnjimi napor pri informacijskem delu evropska diskusija o manjšinskih pravicah ter o njihovem izvajanju bolj uravnotežena. Lepo je videti, da je naše založniško delo v samem evropskem vrhu.

Janko Malle v EP

V zadnjem tednu pred poletni-

strijskih manjšin v okviru EBLUL-skega potovanja leta 1997 in ob predstavitvi brošure »Volksgruppenreport« v Evropskem parlamentu.

Tokrat je bila organizacija tem lažja, ker so mnogi sogovorniki na visoki ravni v okviru »Interakcij« že spoznali nekaj vrhuncev našega dela in so bili tako pozitivno motivirani za sodelovanje.

Naša prosveta – dodatna evropska vrednost

Prvo, zelo pozitivno srečanje je bilo na mednarodnem skladu Jehudi Menuhin. Le-ta posebej deluje na področju integracije obrobni socialnih skupin in tudi narodnostnih avtohtonih in migracijskih manjšin preko glasbe, in to po celi Evropi. Tudi tu je bilo prav lepo videti, da se mnogi naši napor na glasbenem področju, kot dvojna zgoščenka zbora Rož »Ponižani in razžaljeni« ter »Pesem upanja« ali pa novejša produkcije kot »Žongler Feliks«, »Gospodar muh« ali pa »Konferenca živali«, popolnoma uvrstijo v evropska prizadevanja in da smo celo z našimi omejenimi sredstvi popolnoma konkurenčni na evropski ravni. Ne le da spremljamo integracijski diskurz v Evropi, mi ga sooblikujemo!

Inteligentni test za deželno politiko

Zelo zanimivo je bilo tudi srečanje z avstrijsko poslanko Christo Prets, ki je nekoč bila deželna svetnica za kulturo na Gradiščanskem. Z Jankotom Mallejem sva prisluhnila, kako s kreativno in inteligentno kulturno politiko ni le dobila več finančnih sredstev za manjšine, ampak kako je s tem tudi ustvarila pravo dodano vrednost za celotno deželo. Z argumentom, da kulturno delo močno podpre turizem in gospodarstvo, si je iztržila iz teh virov denar in marsikaj ustvarila. S tem ni le

krepi integrativno kulturno identiteto dežele, ampak zlasti tudi verodostojnost lokalne politike na evropski ravni. Prav to pa je konec koncev spet zelo pomembno, kadar je govor o finančni politiki ter o strukturnih skladih v Evropi. Koroška deželna politika bo morala ta inteligenčni test še napraviti. Naši osrednji kulturni organizaciji pa že sedaj iz dneva v dan dokazujeta imenitne sposobnosti.

Razgovori v šestih jezikih

Pogovori na raznih uradih Evropske komisije (EK) so bili prav tako zanimivi. Po eni strani sva se seznanila z novimi smernicami podeljevanja podpor v okviru kulturnega programa Kultura 2000 in drugih akcij, ki so sedaj razširjene na države kandidatke za vstop v EU. Dejstvo, da so sredstva omejena, pa je privedlo do osrednjega kriterija, da morajo zdaj sodelovati štiri države in ne le tri kot doslej. To pa je okrepilo zavest o zgrajevanju evropskih kontaktov, bodisi v Evropskem parlamentu, ali pa v lobističnih strukturah, kot sta to omenjeni mednarodni sklad Jehudi Menuhin ali pa EBLUL (Evropski biro za manj razširjene jezike).

Po drugi strani pa sva lahko v razgovorih v šestih jezikih prikazala velik strukturni problem obeh naših osrednjih kulturnih organizacij SPZ in KKZ in o tem seznanila razne odločilne strukture v Bruslju. Vsakič ko namreč rabita ob vlaganju prošnje za finančno podporo za določen projekt tudi podporo dežele Koroške, je to vzlic novi zaostreni politični realnosti lahko velik problem. Saj je prav ta realnost tudi kočno privedla do tega, da je Koroška zgubila tekmo za Olimpijske igre 2006, čisto po lastni krivdi in v lastno škodo. »Interakcije« ali pa tudi ostala izredno pozitivna bilanca raznoliškega kulturnega dela KKZ in SPZ pa sta najboljši garant za razumevanje in podporo z evropske strani.

Prosvetaši – evropski partnerji

Nekaj uspehov smo torej lahko skupaj slavili ob koncu stare mandatne dobe Evropskega parlamenta in ob začetku njegove nove dobe. Posebna zahvala za to velja kot vedno imenitnemu, udarnišnemu delu naših prosvetašev v bazi, njihovega vsakdanjega angažmaju in izredno visoki kakovosti njihovega delovanja v okviru Slovenske prosvetne zveze in Kršćanske kulturne zveze. Brez tega se ne bi mogli tako svobodno in samozavestno predstaviti v Bruslju kot vsestransko zanimiv, dinamičen, sodoben in integrativen partner v Evropi.

Bojan-Ilija Šturm-Šnabl, Bruselj

ŠTUDENTSKI FESTIVAL KSŠŠ/D

Lovšin pri Šoštarju bo, bo, ...

Na novo predstavljati Perota Lovšina bi bila skoraj že potrata papirja, če ne bi bil na severni strani Alp tako rekoč še tabula rasa. Tako se pa na tej strani meje le redkokdaj, ali raje povejmo po resnici, praktično nikoli ne znajde na papirju. Kar je pravzaprav škoda, zelo škoda. Kajti Pero Lovšin je eden izmed tistih slovenskih glasbenikov, ki jim po pravici lahko rečemo legenda.

Vse se je začelo pred debelimi dvajsetimi leti, še v cvetu socializma, na Kodeljevem v Ljubljani. Perotu, ki je tedaj igral še folk glasbo, in njegovega prijatelju Gregu Tomcu je že presedala enoličnost na tedajšnji glasbeni sceni, še bolj pa sta bila sita zaukazanega zadovoljstva in sreče v socializmu. Treba je bilo torej iti v akcijo. Rešitev se je zdela v punku. Čez noč so ob litru pelinkovca nastala prva besedila, v sosesčini so se našli glasbeniki, in preden je bilo sploh še mogoče govoriti o programu, so bili že dogovorjeni za koncert na moščanski gimnaziji. Rodili so se Pankrti, prvi in najbolj legendarni punk bend za železno zaveso. Pojavila sta se povsem nova glasba in življenjski slog, socialistični oblastniki pa se s tem niso ravno najbolj strinjali. Zato so punkerje tudi radi vsake toliko preganjali. A Pankrti so se obdržali, nastopali so tudi na mednarodnem prizorišču (med drugim tudi s Sex Pistolami), v bivši Jugi pa so sploh bili

zakon. Čeprav so pravovernim punkerjem bili trn v peti, saj se nikoli niso dali vpeti v kalup »ekskluzivnega« punka. Igrali so svoj punk, rock. Do leta '87 ko so se potem uradno razšli. Pero pa je svojo glasbeno pot nadaljeval. Najprej s Sokoli,

Pero Lovšin

nato pa samostojno, z menjajočimi se bendi (Vitezi; Križarji obložene mize).

Danes je vsekakor svetla zvezda stalnica na slovenski glasbeni sceni, tudi njegova zadnja zgoščenka »Dan odprtih vrat« potrjuje njegovo kakovost. Sam zase pravi, da se počuti vse bolj kot mešanec. Tak je tudi njegov glasbeni slog – sprehaja se med trdim, neizprosnim rockom, pesem zatem pa je čisto nežen, sedaj je razposajen, naslednji trenutek pa zaslišimo spet melanholičnost. A nikoli v svojih pesmih ne

obupa. Saj je na svetu še zmeraj dosti lepih žensk, dobrega vina, zvestih prijateljev, prijetne zabave in, seveda, dobre glasbe. Pero Lovšin se v glasbeno zgodovino ne bo zapisal po milini svojega glasu ali po tem, da je kdaj dosegel visoki c. Ni ga in ga tudi nikoli ne bo. Pero je preprosto Pero – in zato se ga splača poslušati!

Pred nastopom Lovšina bodo publiki zapele oziroma zagodli zbor KSŠŠD, Petz'nbluat z rock hiti zadnjih desetletij in skupina White Vibration z regi-muzko. Naj bo omenjen še film »U leri«, ki se ga zares splača ogledati, saj je eden redkih slovenskih filmov zadnjih let, ki mu je uspelo v slovenske kinoteke zvabiti nadpovprečno veliko navdušenih cineastov. Film bodo zavrteli ob 17. uri.

Študentski festival, ki ga je dunajska študentarija lani* ob 75-letnici kluba prvič priredila v Šentjanžu v Rožu, se je letos »preselil« v Podjuno. Rožanom in Ziljankam zaradi tega ni treba obupati; na voljo bo prostor, kjer se bodo festivalovci/ke iz gornje Koroške lahko odpočili in preostalo podjunske noči prespali v »komfortnem« ležišču globaškega farovža.

Pridite vsi na študentski festival v Globasnico!

Študent Režej

50. življenjski jubilej

Dr. Gustav Brumnik, predsednik Slovenske prosvetne zveze, te dni praznuje svojo 50-letnico. Ker svoje delo poleg poklica kot sodnik izkazuje z veliko vnemo do kulture, so okroglo obletnico proslavili v njegovi novi hiši v Horcah pevci in kulturniki iz Obirske, odborniki in nameščenci Slovenske prosvetne zveze, številni prijatelji in domačini. Slovenska prosvetna zveza, Zveza slovenskih organizacij in uredništvo Slovenskega vestnika čestitajo!

CELOVEC

Praktična knjiga za otroke

Breda Varl jo je napisala. Krščanska kulturna zveza jo je izdala in ve/i drage bralke in dragi bralci naj bi jo uporabili – knjigo z naslovom »Igrajmo se z lutkami«.

Ob 20-letnici tedna mladih umetnikov na Rebrci je avtorica Breda Varl strnila njene dolgotrajne izkušnje kot mentorica otrok na Komendi. Kot profesionalna lutka v lutkovnem področju je zbrala notni in besedilni material in knjigo ilustrirala z risbami oziroma fotografijami, ki so nastale v raznih delavnicah tekom let.

V uvodu piše: »Napravit lutko je ustvarjalno dejanje. Narisati jo, izrezati dele telesa iz papirja, jo sestaviti, navezati na nitke ... in potem z njo igrati«. V tem smislu – mnogo zabave.

Breda Varl: Igrajmo se z lutkami. Celovec-Dunaj-Ljubljana: Mohorjeva družba, 1998. 124 str.

KNJIŽNE NOVOSTI

Wieserjev jesenski program

S Kosovom se ubada knjiga, ki jo je izdal bivši posebni poslanik Evropske unije za Kosovo in zdajšnji visoki komisar OZN v Bosni in Hercegovini, Wolfgang Petritsch. Knjiga se prične z najbolj znanim srbskim mitom, bitke na Kosovem polju leta 1389, nakar sledi zgodovinski pregled do leta 1974, ko je Kosovo dobil status avtonomne republike. Zelo podrobni opisi dogajanj po letu 1997, pogajanj v Rambouillet in potek vojnih dni do poletja dopolnjujejo knjigo rojaka, ki je doma v Glinjah, blizu Borovalj.

Madžarska književnost

S Kosova na Madžarsko. Jeseni bo Wieser založil madžarskega avtorja Istvana Eörsi. Naslov knjige, ki jo je prevedel Gregor Mayer, je »Hiob und Heine – Passagiere im Niemandsland«. V njej pisatelj vzame zgodbo o Jobu iz starega testamanta in jo analizira. Avtor pride do zaključka, da abstraktna resnica – tudi iz vidika božanske sebičnosti – več velja, kot človekovo trpljenje. Da madžarski pisatelji v bodoče pri nas ne bi bili tako nevidni oziroma nepoznani, zato poskrbi antologija tekstov

z naslovom »Das Buch der Ränder – Die unsichtbaren Ungarn«. V njej niso le zastopani avtorji iz Madžarske, temveč

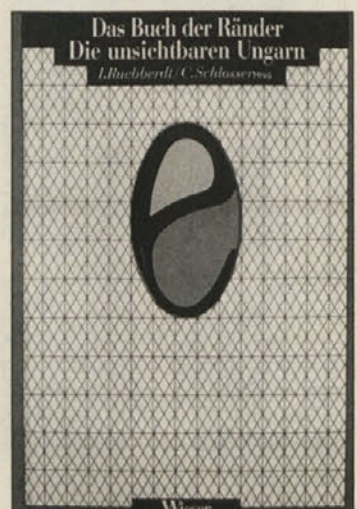
leta sreča veliko ljubezen svoje mladosti, Heleno. Ona mu pripomore do doživljanja, ki ga povsem sprostiti. Buterna je

tudi avtorice in avtorji madžarskega porekla iz Slovaške, Vojvodine, Romunije in iz karpatške Ukrajine.

Lipuš v nemščini

Srčne pege – »Herzflecken« Florjana Lipuša bodo oktobra izšle pri Wieserju. Protagonist in penzioniran učitelj, Franc Buterna, hoče v svojem rodnem kraju preživeti svoja zadnja leta. Že v penziji dela v muzeju majhnega mesteca. Na stara

človek, ki slej ko prej trpi pod represivno oziroma konzervativno seksualno in svobodnemu življenju nasprotujočo moralo. Skratka Tjaž, ki je preživel in postal distanciran, ironičen opazovalec družbe.

Roman Beograščana Dragana Velikića, ki živi v eksilu v Budimpešti, bi lahko imeli za avtobiografskega, če se življenjski Labuda Ivanovića, pisatelja v eksilu, ki tam tudi umre, ne bi v načrtovanem romanu Ada-

ma Rosenberga začel zlivati z usodama dveh drugih tipov. Rosenberg načrtuje roman, katerega protagonist pomeša življenja treh ljudi v novo enoto. Velikić pripoveduje časovno med seboj nepovezane zgodbe, v ozadju pa je vselej razpad Ju-

dela so prevedena v italijanščino, angleščino in nemščino, je preminil 1992. leta. Albansko-nemška izdaja knjige »Weißgefiedert wie ein Rabe – Me pendlat e korbit te bardhe« je nastala iz želje avtorja, ki mu je bila dvojezičnost važen element.

goslavije. Knjiga bo imela naslov »Dante Platz«.

Zanimiv je tudi življenjski zapis Martina Camaja, ki se je rodil leta 1925 v Temalu na višavju Dukagijn v severni Albaniji. V Shkodru je obiskoval gimnazijo italijanskih jezuitov, sledi beg pred albansko državljansko vojno. Iz Beograda se 1956 odpravi na študij v Rim, kjer tudi promovira. Od leta 1970 naprej je profesor za Albanologijo na Münchenski univerzi. Pisatelj, čigar

Židovski Dunaj

Židovski Dunaj nam v knjigi »Wiener Einstellungen« pobliže predstavlja avtorici Lisl Ponger in Felicitas Heimann-Jelinek. Težava prikaza židovskega Dunaja je v tem, da židovski Dunaj kot takšen ne obstaja več. Slike iz današnjega Dunaja mora opazovalec s pomočjo tekstov Heimann-Jelinekove sam interpretirati in v njih najti imaginarno podobo židovskega Dunaja. Doron Rabinovici o slikah Lisl Ponger meni, da pokažejo to, kar ne moremo videti in nam odprejo oči za to, kar se sicer izmika pogledu.

V srednji vek nas popelje knjiga »Bild und Abbild vom Menschen im Mittelalter« avtorice Elisabeth Vavra. Podoba človeka v vseh njegovih oblikah zrcalijo spremenjen pogled umetnikov na ljudi.

Rad bi še enkrat opozoril na nove izdaje zbirke »Europa erleben«, ki smo jo predstavili v prejšnji številki SV in vam zaželel mnogo veselja pri branju knjig. Marko Gabriel

OBIRSKO

Marija je šla po božji poti

V eni izmed pesmi, ki so jih pred desetletji zapeli Želinčani ter pevci in pevke obirskega mešanega zbora, se avtor teksta Simon Gregorčič sprašuje »Za-

gim piše, da »to, kar nam je nudil preč. g. Holmar na nedeljskem koncertu, prekaša vsa naša pričakovanja in vse njegove dosedanje uspehe. Tako od-

1952 in želinjski zbor, ki je začel prepevati leta 1945, torej takoj po vojni, vodil s strogo roko, vendar je uspeh potrdil pravilnost ubrane poti. Lepo je, da sta se Bertelj Logar in Ludvik Karničar spomnila teh pevskih draguljev in jih tako rešila ne le pozabe, temveč predvsem razpada. V njunem zdaj že dvajsetem zvezku iz zbirke »Pesmi in glasba z južne Koroške« (PGK) so pesmi, ki so jih stisnili na zgoščenko, na voljo tudi v gutenbergovski obliki. Razveselila vas bo pesem »K temu letu novemu«; v kolednici iz Žabnic, pojejo tako: »...3. Marija trga rožmarin / to ni nobeden rožmarin, to je le Jezus Marijin sin 4. Marija trga lep

Združeni zbor želinjskih in obirskih pevk in pevcev

kaj, zakaj, nazaj v planinski raj?«. Zakaj, le zakaj, sta se Bertelj Logar in Ludvik Karničar odločila za izdajo tonskih posnetkov – v sodobni obliki zgoščenke –, ki so nastali v šestdesetih letih pod vodstvom župnika Tomaža Holmarja. Odgovor na to vprašanje je zelo enostaven; ker je bil zbor enostavno izredno kakovosten. Pot do kvalitete pa dostikrat ni bila lahka, in z ozirom na to, da so pevci z Obirskega hodili na vaje v Želinje (za Velikovcem!) in Želinčani na Obirsko – vsaj enkrat tedensko –, tudi dolga. Na koncertu pod geslom »Narodna pesem o Mariji« v celovškem domu glasbe leta 1964, so se s pesmimi, ki so se v dobrišem številu znašle tudi na zgoščenki, predstavili navdušeni publiki. V poročilu Našega tednika 14. maja 1964 med dru-

lično je bilo izvajanje posameznih pesmi, tako mojstrsko vodeno celoten koncert. Če smo odkriti, moramo priznati, da tako ubranega in dovršenega petja na Koroškem še nismo slišali ali že dolgo ne Imeli smo vtis, da tvorijo vse pesmi zaokroženo enoto«. Da sta se zbora z Obirskega in iz Želinj lahko na tako visoki kakovostni stopnji predstavila poslušalcem, se je treba zahvaliti neutrudnemu župniku Tomažu Holmarju, ki je kot zborovodja dokazal, kaj vse ljudje zmorejo, če le hočejo, predvsem pa so »rednost, točnost in vztrajnost neovržna, neizprosna zahteva, ki jo stavlja muza Polihimnia – mi bi rekli božja glasbena lepota –, ki pa tudi podarja za uspehe lepe vence priznanja«, tako Tomaž Holmar. Župnik je obirski zbor, ki je nastal leta

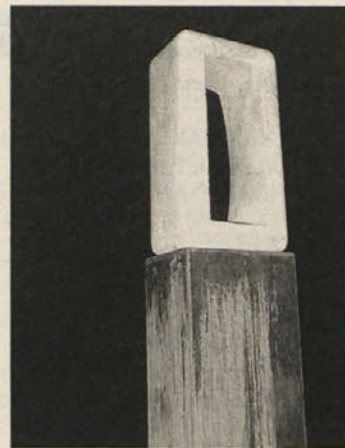
Župnik Tomaž Holmar

marjon / to ni nobeden lep marjon, to je Marijin zlati tron 6. Marija trga nageljne / to nis nobeni nageljni, to so nebeški angeli.« Ne vem, če vam lahko Marija pomaga pri tem, da boste nabavili zgoščenko, saj je naklada omejena, zato vam priporočam takojšen obisk Drave ali Mohorjeve. *Marko Gabriel*

ROŽEK / GALERIJA ŠIKORONJA

Kameni objekti

Za razstavo »Prazen prostor« rožana Rainerja Wulza si skoraj ni moč misliti primernejšega razstavnega prostora kot je to narava sama. V tem primeru predstavlja naravo vrt Galerije Šikoronja v Rožku, kjer je umetnik razpostavil 14 objektov, ki so nastali v zadnjih treh letih. In vendar se za tem skriva nekakšno protislovje, saj gre pri eksponatih iz žlahtnega marmora in serpentina za umetniško oblikovane, oblikovno preproste predmete, ki večinoma spominjajo na razne možnosti za počitek stoje ali sede in bi lahko sodili tudi v zaprt prostor. Toda ideja za tematsko razstavo očitno izvira iz afriške kulture in iz težnje po obliko-

Rainer Wulz – prazen prostor

vanju prostora na prostem. Za dodatno afriksko noto je ob odprtju razstave preteklo soboto poskrbela še skupina O. T. Do 28. avgusta je v Galeriji Šikoronje še odprta tudi razstava Giselberta Hokeja.

A. L.

BIENALNA FOTOGRAFSKA RAZSTAVA

»Človek in kovina 99«

Fotografsko društvo Jesenice organizira pod pokroviteljstvom Fotografske zveze Slovenije in v sodelovanju s Skladom Republike Slovenije za ljubiteljsko kulturo tradicionalno bienalno fotografsko razstavo »Človek in kovina 99«. Razstava bo na ogled v razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah od 8. do 27. oktobra letos.

Tematika razstave je človek in kovina, na razstavi pa lahko sodelujejo vsi fotografi iz Slovenije in iz prijateljskih klubov iz tujine. Vsak avtor lahko pošlje 6 črno belih in 6 barvnih fotografij formata od 18 x 24 cm do 30 x 40 cm.

Fotografije, manjše od 30 x 40 cm morajo biti nalepljene na tanko podlago 30 x 40 cm. Na

zadnji strani fotografij morajo biti čitljivo napisani podatki o avtorju in klubu ter naslov dela. Vsak avtor izpolni prijavo in se s podpisano prijavnico strinja s pogoji razstave. Avtor ne sme poslati fotografij, starejših od dve leti, oziroma že prijavljenih na razstavah Človek in kovina, oziroma pred tem Človek in jeklo. Zadnji dan za sprejem del je 15. september 1999, avtorji naj fotografije pošljejo na naslov: Fotografsko društvo Jesenice, p. p. 61, SI-4270 JESENICE, Slovenija. Vsa prispela dela bo konec septembra žirirala tričlanska žirija, nagrade bodo podeljene v skladu s pravilnikom Fotografske zveze Slovenije, vsak avtor pa bo brezplačno prejel katalog razstave. *L. K.*

TINJE

Toleranca v javnem prostoru

V domu v Tinjah je v okviru seminarja »Kje se konča toleranca?« na ogled istoimenska dokumentacijska razstava Gradčana Maxa Aufischerja. Aufischer je na Dunaju študiral slikarstvo in je zdaj kulturni uradnik v Gradcu ter pristojen za kulturo v inozemstvu. Kot umetnik v javni službi se v svojih projektih posveča – umetnosti v javnem prostoru. V zadnjih treh letih je v okviru nekih aktualnih dogodkov izvedel več projektov, ki imajo opravka s temo strpnost. Skupaj z dijaki je na graškem Schloßbergu z napisi na zastavah opozoril na problem tolerance. Z otroki pa so na 250 metrov dolgi poti do tamkajšnjega letnega gledališča s kreda napisali vse vojne, ki so se jih spomnili, in so jih nato mimoidoči dobesedno pohodili in izničili. Predlanskim so spet s številnimi prostovoljci na Jakominijevem trgu razobesili »jadra ogorčenja«. Po medijih so pozvali ljudje, naj po faksu sporočijo, kaj jih ogorča, pobrali so še razna gesla iz časopisja in s temi

gesli – ker se je to dogajalo v turistični sezoni v več jezikih – opremili »jadra ogorčenja«.

Razstava v Tinjah je kljub improvizacijskemu značaju zanimiva dokumentacija, Aufi-

scherjeva predstavitev idejne zasnovne in poteka teh in podobnih projektov pa je pokazala tudi problematičnost ozke povezanosti med uradno kulturno dejavnostjo in umetnostjo.

STAREJŠE ŽENSKÉ NA CESTI – Če se boste v petek, 20. avgusta, med 10. in 11. uro sprehajali po celovških ulicah in zasledili pet starejših žensk, ki se zabavajo in uživajo življenje, ne bodite začudeni. V mednarodnem letu starejših ljudi si bo namreč **artemis generationtheater** osvojil javni prostor.

GLOBASNICA

Lepo so se imeli na farantu

Domačini so ponujali domače pridelke

Drugič je letos društvo farantovih kmetov iz občine Globasnica organiziralo praznik faranta, in ljudje od blizu in daleč so se radi odzvali vabilu. Poskrbljeno je bilo za vse – obiskovalci so pri kmetih lahko nakupovali raznovrstne domače izdelke, najmlajšim ni manjkalo nič v majhnem zabavišču, gostilničarji pa so pripravili obilo jedi in pijače. Za mladino je

bil pripravljen disco-šotor, globaska društva pa so se predstavila na najrazličnejše načine. Tako je SKD Globasnica pripravilo razstavo fotografij in posebno tekmovanje z vrčkom za pivo. Društvo »Bokvarjev« je imelo tombolo in zvečer so člani kot zaključek praznika pripravili lep spreved z baklami.

T. G.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 19. 8.

ŠKOCIJAN OB KLOPINJSKEM JEZERU, Farna cerkev
20.00 Koncert Antona Kernjaka (klavir)

PETEK, 20. 8.

BOROVLJE, Glavni trg – Občina Borovlje
19.00 Jubiljni koncert »150 let avstrijske žandarmarije«. Ob slabem vremenu bo koncert v mestni hiši

NEDELJA, 22. 8.

ŽITARA VAS, KUMST – Slovenska prosvetna zveza
18.00 Likovna kolonija mladih na Koroškem; Zaključna prireditev bo v soboto, 28. 8. 1999 ob 10.30

OBIRSKO, Pri Jerebu – Alpski klub Obir
14.0016. tekma koscev. Kulturni spored: Vokalni kvartet »Škocijanski puabi« in »Wendl Trio«; Ob slabem vremenu bo tekma v nedeljo, 29. avgusta

DJEKŠE, župnišče – KKZ
10.00 Farni praznik; Po sv. maši bo družabnost pred župniščem

FIESA – KKZ
Gledališka in lutkovna delavnica od 22. 8. do 29. 8. in od 29. 8. do 5. 9.

SREDA, 25. 8.

ŠENTJAKOB V ROŽU – KIS
5.30 Celodnevna ekskurzija in družabni izlet – Ogled kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni; prijave sprejemajo: DI Stefan Domej, tel.: 04235/3367; Justina Hribnik, tel.: 0463/54079

GALERIJE IN RAZSTAVE

VELIKOVEC

Franz Holzer – Olje na platnu
Okrajno poglavarstvo, Sponheimerstr. 2, Velikovec
10. julij – 20. avgust 1999
PO-ČE 7.30–16.00, PE 7.30–13.00

OSOJE

Od Hansa Hartunga do Corneliusa Koliga – Umetnost in demokracija. Upor in svoboda.
Galerija Carinthia, Samostan Osoje
3. julij–29. avgust 1999
dnevno 10–12, 15–20

CELOVEC

Schöne Frauen – Damen, Mädchen und böse Weiber. Slike in grafike iz Neuriedske zbirke in Cabinetta Imst (Picasso, Toulouse-Lautrec, Matisse, Chagall, Kokoschka, Schiele)
Galerija v Mestni hiši, Theaterplatz 3, Celovec. 8. julij–24. september, PO–PE 10–19, SO 10–17, NE in prazniki 10–15

PLIBERK

Werner Berg – Galerija Wernerja Berga
glavni trg Pliberk. SR–NE 10–12, 14–17, TO 14–17.00

ROŽEK

Giselbert Hoke – Galerija Šikoronja, do 28. avgusta, SR–NE 15–19

ŠENTJANŽ

Nežika A. Novak: Ozemljitve / Erdungen – k & k-center
Šentjanž, do 29. 8. (finisaža)
TO, ČE, SO 18–20; SR, PE 9–12

BREŽE

Literarni večer
s pesmimi
Alberta
Ehrensteina

Portret kitajskega pesnika Li-Tai-Po

Albert Ehrenstein je bil pesnik, ki je utiral pot literarnemu ekspresionizmu. Rojen 1. 1886 na Dunaju, je pesnikoval večinoma v izgnanstvu v Švici oz. New Yorku. Mnogo njegovih prepisov prejšnjih del je ostalo neobjavljenih. Nacionalsocialisti in fašisti so prepovedali Ehrensteinovo delo, preprečili njegov tisk in sežgali pesnikove knjige.

V galeriji »pablaatsche« bo na »pokopališču pesnikov« v petek, 27. avgusta 1999 s pričetkom ob 20.30 literarni večer, kjer bodo predstavljene pesmi Alberta Ehrensteina. Med njimi bo tudi nekaj prepisov kitajske lirike, ki jih je Ehrenstein napisal v izgnanstvu.

*»universöhnt hat die kunst zu bleiben
kein salböl der repression,
aber auch kein
schmieröl im
politischen getriebe«
(a. ehrenstein)*

Literarni večer: Galerija »pablaatsche«, Badgasse 20, 9360 Breže/Friesach; petek, 27. avgust 1999 ob 20.30

VIDETI / SLIŠATI

Posojilnica-Bank Št. Jakob v Rožu
r. z. z. o. j., A – 9184 Št. Jakob v Rožu

POSJOJILNICA-BANK
Št. Jakob/St. Jakob

razpisuje delovno mesto

Znanje obeh deželnih jezikov
ter trgovska izobrazba sta potrebna!
Ponudbe z življenjepisom
naslovite na:

Posojilnica-Bank Št. Jakob v Rožu
9184 Št. Jakob v Rožu 14
telefon 04253/314

ALPSKI KLUB OBIR
vabi na16.
TEKMO
KOSCEV

v nedeljo,
22. avgusta 1999
ob 14. uri
k Jerebu na Obirskem

Kulturni spored bodo oblikovali
vokalni kvartet »Škocijanski puabi«
in »Wendl Trio«.
Ob slabem vremenu bo tekma
v nedeljo, 29. avgusta.

PRAZNUJEJO! Rezi Pausch iz Pulpič – 80. rojstni dan; Luka Sadovnik iz Lepene – rojstni dan; Ludvik Tomaschitz iz Lepene – rojstni dan; Hanzi Lutnik iz Žvabeka – dvojni praznik; Ludvik Lesjak z Brega pri Rožeku – rojstni dan; organist Lipej Lutnik iz Žvabeka – 70. rojstni dan; mag. Bertelj Logar iz Gradič pri Suhi – 40. rojstni dan; Marta Mečina z Reke – rojstni dan; Pepej Kanzian iz Rožeka – rojstni dan; Greti in Hubert Kikl iz Sveč – zlato poroko; Terezija Weiler iz Dobrle vasi – 85. rojstni dan; Ludmila Wernig iz Dobrle vasi – rojstni dan; Rok Bučovnik in Rajma Hudl iz Goselne vasi – rojstni dan; Ljudmila Smrtnik iz Kort – rojstni dan; Marjan Roblek s Podljubelja – 50. rojstni dan; Toni Olip iz Sel – 48. rojstni dan; Jaka Kelih - Zgornji Bošnjak iz Sel – rojstni dan; Toni Mak - Minov s Šajde – rojstni dan; Herta Kolesnik iz Pliberka – osebni praznik; Marija Žele z Doba – rojstni dan; Marija Kaiser iz Večne vasi – rojstni dan; Helena Vavče iz Strpne vasi – rojstni dan; Ernst Wölbl iz Globasnice – rojstni dan; Ignac Krištof iz Velike vasi – rojstni dan; Karl Fera iz Konovec – 75. rojstni dan; Mici Müller z Rut pri Šentjakobu – rojstni dan; Fric Kert iz Nonče vasi – rojstni dan; Hubert Kordež iz

SLOVENSKI
VESTNIK
čestita!

Podjune – rojstni dann; Adolf Ottowitz s Kota pri Šentjakobu – rojstni dan; Amalija Komar iz Prible vasi – 90. rojstni dan; Roswita Kuchar z Bele – rojstni dan; dr. Avgust Brumnik s Horc – 50. rojstni dan; Šimi Ogris s Tuc – rojstni dan; inž. Peter Kuchar iz Železne Kaple – 70. rojstni dan; Jože Partl z Bistrice – rojstni dan; Kristijan Zeichen s Kostanj – rojstni dan; Nuži Furjan z Obirskega – rojstni dan; Rezika Iskra iz Čahorč – rojstni dan; Bošti Malle z Rut – rojstni dan; Hanzi Uznik s Kota – 50. rojstni dan; Miha Ogris iz Šmarjete – 70. rojstni dan.

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
dr. Andrej Leben (-34) Jože Rovšek (-30)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI
Tarviser StraBe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

Četrtek, 19. 8. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Žilja

Petek, 20. 8. ■ 18.10 Utrip kulture

Sobota, 21. 8. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi
– od srca do srca

Nedelja, 22. 8. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (žpk. Florian Zergoi) 18.00 Glasbena mavrica

Ponedeljek, 23. 8. ■ 18.10 Kratek stik

Torek, 24. 8. ■ 18.10 Otroška oddaja

Sreda, 25. 8. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerna spored

DOBER DAN, KOROŠKA

Nedelja, 22. 8. ■ 13.30 ORF 2 • Z lastno in skupno iniciativo do uspehov: tudi združenje Carnica pomaga premostiti upad turizma • »Za sv. Lovrenca papež v rokavicah mašuje« • Pomota prerokov – mrk je zamenjala svetloba: »Preživeli smo konec sveta!« • »Super-trim-sedmerboj«: pobuda Slovenske športne zveze in slovenskih sporedov ORF naj bi pomagala združiti kulturo in masovni šport • melodija domačega vižarja Šimana Maleja za trajen spomin – njegova »Lovska polka« v izvedbi Hanzija Ogris in Manfreda Keliha

Ponedeljek, 23. 8. ■ 3.50 ORF 2 – Ponovitev 16.30 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

VSAK DAN ■ 6.00 Dobro jutro, sonce
8.00 Domače viže in zborovska glasba
8.30 Živa (do 10.00) 14.00 V taberni
16.00 Od štirih do šestih

Nedelja, 15. 8. ■ 8.00 Otroški vrtljak
8.30 A capella – Stanko Polzer o poletnem delovanju zborov 15.30 Voščila

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PETEK, 20. 8. ■ 10.00 Vročinski val 12.00 Poročila 12.07 Glasba 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Proud to be loud 20.00 Soundcheck 21.00 DJ Line 24.00 Glasba

SOBOTA, 21. 8. ■ 10.00 Vročinski val 12.00 Poročila 12.07 Glasba 13.00 Die Welt – ein Dorf 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Glasba 20.00 Yugorock 23.00 Glasba

NEDELJA, 22. 8. ■ 10.00 Evropa v enem tednu 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna 12.00 Poročila 12.07 Glasba 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Glasba 20.00 Sunday Loops 22.00 For those about to rock 24.00 Glasba

PONEDELJEK, 23. 8. ■ 10.00 Vročinski val 12.00 Poročila 12.07 Glasba 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Glasba 20.00 Take the jazz train 22.00 Die Welt – ein Dorf (pon.) 23.00 Šoja & Elster 24.00 Glasba

TOREK, 24. 8. ■ 10.00 Vročinski val 12.00 Poročila 12.07 Siesta 18.00 Šport 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Glasba 20.00 Noche Latina 22.00 Literarna kavarna (pon.) 23.00 Glasba

SREDA, 25. 8. ■ 10.00 Vročinski val 12.00 Poročila 12.07 Glasba 13.00 Yugo-Rock 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Aus der Konserve 20.00 Ruff Radio 22.00 Mad Force 24.00 Glasba

ČETRTEK, 26. 8. ■ 10.00 Vročinski val 12.00 Poročila 12.07 Glasba 18.00 Šoja & Elster 18.45 Poročila 19.00 Otroški kotichek 19.15 Yesterday & Today 20.00 Music for the masses 23.00 Internet Freak Show 1.00 Soundtrack

BELA

KRIŽEV POT Anzlnave mame – Mire Muri v Beli (1. del)

Velika množica pogrebcev je pospremila v ponedeljek, 2. avgusta 1999, Anzlnavo mamo k večnemu počitku. Z zelo lepim petjem so cerkveni pevci iz Železne Kaple venčali pogrebni obred pri sv. maši in na odprti gomili družinskega groba pri Mariji v Trnju. Zahvalne besede župnika Zundra malo skromne – ampak tehtni podatki iz življenjske poti so zbudile duhovito navzočnost rajne mame med pogrebci. Prisluhnili sem mnogoterim odlomkom.

Mirin oče – Foltej Štangl, tako so ga klicali Šmihelčani, izhaja iz Mežnarjeve hiše v Kotmari vasi. Rod Štanglov se zasleduje do pradedu – mežnarja Valthan Stangl (Kotnik A 793 f 14) leta 1694. Foltej – Foltan, tako so ga Kotmirčani klicali – je bil zelo razgledan. Postal je soustanovitelj in vodja izven cerkvenega zbora Horjanci leta 1885. Voltan se je preselil v Šmihel in se tam poročil s hčerko Micejo od Šerčerja. Rodilo se jima je 5 otrok,

med njimi tudi Mira. Foltej je bil tudi učenec skladatelja Forsterja. Foltej in Micej sta do časa plebiscita ustanavljala pevske zборе in prebujala narod do materinske zavesti in skupnosti Slovencev. Pod pritiskom hinaskega nemčurstva je tudi Foltej z družino moral zapustiti šmihelski kraj, preselil se je v Maribor-Prevalje-Radlje in končno v Sevnico. Deloval je kot tajnik in pevovodja v krogu tam vernih Slovencev. V Šmihelu ležijo verjetno mnogotere skladbice s pisavo mojstra Folteja Štangla v zaprašenih predalih.

Hčerka Mira je morala tudi za kruhom in je našla zaposlitev na tedaj turističnem Jezerškem v hotelu Ofner. Tam je spoznala svojega moža, posestnika Anzlnove kmetije na Gmajni – Franca Murija. Leta 1927 je bila poroka in rodilo se jima je osem otrok. Franc je bil nezakonski edinec, babica pa je bila Skaverjeva v Beli. Anzlnovi rodovi so bili zelo ugledni

gospodarji (Jezerska kronika), trgovali so z lesom in ljudstvo jih je spoštovalo, ker so imeli poleg družabnosti izredno socialni čut. Na koroški strani v Beli so imeli kar 5 posestev. Ovsov Johan je pripovedoval: Anzlno so kradli drva, pa je Anzl polena napolnil s smodnikom, in glej, Tkavcu je razneslo peč. Anzl pravi Tkavcu: Ah smola, pa si gotovo imel predebela drva.

Leta 1941 je prišla hitlerjeva vojna. Po grebenu na meji so Nemci in ostmarkarji postavili topove, da bi obstreljali Jezerško. Po kratkem sestanku je šla petica Jezerčanov, med njimi tudi Franc Muri, na grebenj in prosila Nemce, da naj ne razstreljajo hiš in zagotovila da Jezerčani ne bodo uporni. Nemška fronta se je valila dalje proti Kranju. Nemci so Franca Murija kar hitro postavili kot župana in garanta, on pa je mislil, da bo jezerško bitje olajšal ob okupaciji, saj so njegovi predniki tudi bili uspešni župani. Toda

hitro so letele intrige in začelo se je iztrebljenje Jezerčanov. Franc Muri je čez leto vrgel županstvo in postal Nemcem in Nemčurjem sam sumljiv. Ko je enkrat peljal več žaklov moke domov, so ga gestapovci spotoma ustavili, mu preiskali voz, prebodli žakle z bajonetom in niso začutili pisma za partizane, ki so bila skrita v moki. Dogažalo se je tudi, da je mati Mira v veliki meri kuhala žgance. Prišla je spet gestapovska kontrola in v zadnjem trenutku se je sosed partizan, ki je čakal na žgance, še skril. To je bilo življenje med gestapovci in partizani, ki ga ves slovenski narod še sedaj v sanjah uživa. Kljub velike kredice družine se je oče Muri le odločil, da gre v partizane. Brez slovesa je šel v hlev, da vzame lepega konja s seboj. Ob ponočni uri so se konji preplašili in eden je Francu Murija udaril s kopitom, mu pobil rebra in poškodoval nogo. Ker je nevarnost vohunjenja bila pretrda, je Mira pustila za-

peljati ranjenega moža na koroško stran njegovega posestva, da se je tam zdravil in je tam ostal. Vsako vrgred pa je z voli prišel na jezersko orat, ke mu je konje pobrala vojna. Jezerčani so pravili: Pomlad je spet, Murijevi voli že gredo. Oktobra leta 1947, že po vojni, brez vsakega svarila, na podlagi primitivne gnusne ovadbe, so grabeži jugoslovanske armade ob štirih zjutraj spodili Murijeve z Anzlnovega posestva. Natororiti so jim pustili dva kamijona, v enega živino, v drugega pa blago, blazine, staro babico in mamo Miro s sedmimi otroki. Zapeljali so jih v Kočevje – v vas Plumbirt v eno bajto prejšnjih izgnancev, ki ni imela več okenj in nobenih podov, Mira je gledala v odprto luknjasto podstrešje. Družina je klečala noč in dan na kamnatih tleh in prosila boga, da jih reši iz te negotove usode.

Jozi Pack, Boštjan

**Nadaljevanje boste lahko prebrali
v naslednji številki SV!**

IIIGGRRREEE
(K)ozo pe(k)atə

Otroci so postavili »kozo« – odlomljeno vejo s tremi enako dolgimi poganjki na enem mestu. Okoli nje so zarisali v tla krog, v katerem je stal stražar koze. Ostali otroci so iz določene razdalje nanjo metali približno pol metra dolge palice ali kole. Vsak igralec je imel en poskus. Če je metalec zadel kozo, da se je prevrnila, je moral takoj steči po svoj kol. Stražar koze pa je moral, kakor hitro je zmoget, postaviti zadeto kozo spet na svoje mesto. Nato je moral ujeti še metalca. Če mu je oboje uspelo, je moral iti za

stražarja ujeti metalec. Ko pa je kdo zadel kozo tako, da je daleč odletela, se stražarju to seveda ni posrečilo. Moral je stražiti tako dolgo, dokler mu ni uspelo.

(Povedal: Flori Koschat, Podgorje; igra je bila znana z variantami skoraj povsod na južnem Koroškem. Po istih pravilih se je igrala tudi igra »Bajbco zbijata« v okolici Šentjanža in Psinje vasi, samo da so jo igrali s kamenjem. Na večji kamen so položili manjšega (»bajbca«), s tretjim so ga iz razdalje poskušali zbiti.)

14.

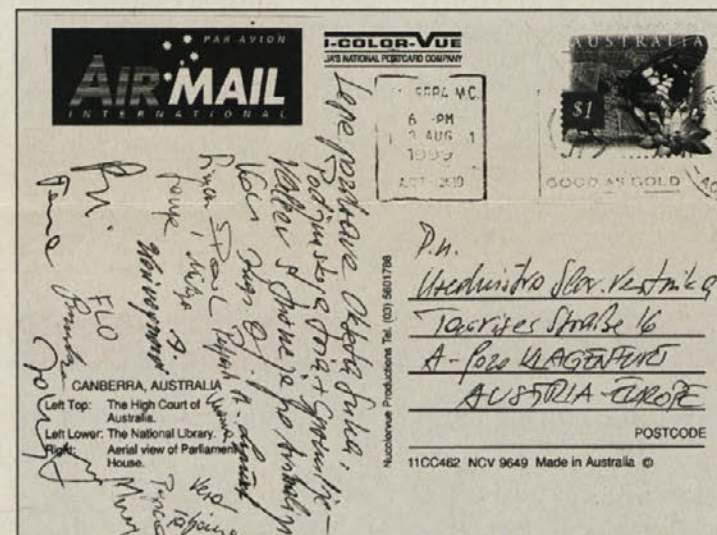
Vestnikov izlet

Vsem našim bralcem in prijateljem sporočamo, da bo letošnji izlet od 8. do 10. oktobra. Ponovno se bomo podali v Umag v zelo lepo prenovljeni hotel SOL ELITE KORALI, kjer smo bili lansko leto vsi zelo zadovoljni.

Prevoz s Sienčnikovimi avtobusi, udobna nastanitev, vožnja z ladjo, vino, morje in prijetna družabnost. Za ples nam bo igral trio Pavlič z Obirskega.

Kljub precejšnji podražitvi se cena ne bo bistveno spremenila. Pojdite z nami, tudi letos se bomo pri organizaciji potrudili, da nam bo lepo in prijetno!

**Za vaše prijave je telefon
0463/514300-40 (Milka Kokot)
ali 514300-14 (Urška Brumnik)
že odprti!**

Pozdrave iz svoje turneje so nam iz avstralskega glavnega mesta Canberre poslali Oktet Suha, Podjunski trio in spremljevalci. Podatke, poročila in slike o celotni turneji si lahko ogledate tudi na internetu pod naslovom [ttp://www.oktet-suha.at/sl/tour_sl.htm](http://www.oktet-suha.at/sl/tour_sl.htm)!

Prireditve doma v Tinjah

Od ponedeljka, 23. 8.
do petka, 10. septembra
PRIPRAVA NA POPRAVNI IZPIT
– angleščina in matematika

Od ponedeljka, 23. 8. (od 18. ure)
do četrтка, 26. 8.
**Duhovne vaje za duhovnike
in diakone, nem.: »V KOGA
VERUJEMO? KAJ UPAMO?«**
Vodi: univ. prof. dr. W. Beilner

Od sobote, 21. 8.
do ponedeljka, 23. 8.
**MLADINSKO SREČANJE
V TAIZÉ-JU**
Vodita: H. Rosenzopf in D. Sturm

Od sobote, 21. 8. do torka, 31. 8.
**IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE
V SEVERNO ANGLIJO IN JUŽNO
ŠKOTSKO**
Voditelja: dr. Johann Sturm
in Jože Kopeinig

Koncert: prof. Michael Grube
(Ecuador – violina) in prof. Igor
Dekleva (Ljubljana – klavir)

Od petka, 3. 9. (9.00)
do sobote, 4. 9. (13.00)
KIPARSTVO IN KAMEN
Vodi: Helmut Machhammer, svobodni umetnik in organizator simpozijev o kiparstvu v Krastalu

Od petka, 3. 9. do petka, 10. 9.
**IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE
NA KRETO.** Vodita: ga. Tita Ar-
temis-Kovač in prof. Jože Wakounig

Od ponedeljka, 6. 9. (10.00)
do petka, 10. 9. (17.00)
GREGORJANSKI KORAL –
Meditiranje sv. pisma
v prepevanju – delovni teden
Vodita: prof. dr. Franz PraBl in Ma-
tej Podstenšek

Od ponedeljka, 13. 9.
do četrta, 16. 9.
Izobraževalno potovanje:
OBISK SAMOSTANOV
V NIŽJI AVSTRIJI
Vodi: dr. Jože Till

Nedelja, 19. 9.
POTOVANJE V MARIBOR K
PROGLASITVI ŠKOFA A. M.
SLOMŠKA ZA BLAŽENEGA

Od sobote, 23. 10.
do torka, 26. 10.
ROMANJE V MEDJUGORJE
Voditelj: p. Nacej Domej,
lanskoletni novomašnik iz Šmihela

*Od sobote, 25. 9. (14.30)
do nedelje, 26. 9. (16.30)*
PRIPRAVA NA ZAKON
Spremlja: Jože Kopeinig,
predavatelji: mati, zdravnik,
duhovnik

BREŽE

Ekspresionistično slikarstvo v galeriji »pablatsche«

Umetnica »FATIMA« Tunović iz Bosne, ki živi in dela v Salzburgu, v svojem slikarstvu sledi ekspresionistični tradiciji. V prvi vrsti so to čustveni spomini na domovino in njen izvor. Njeni motivi so torej pokrajine, vasi, velemesta in tudi slike ljudi, ki jih umetnica oblikuje z dinamičnimi barvami. S svojo fantazijo pa umetnica daje vi-

zualni komunikaciji in abstraktnemu slikarstvu nova merila.

Sedaj Fatima razstavlja pod naslovom »das bin ich keine romantik« na Koroškem, in sicer v galeriji »pablatsche« v Brežah (TO: 10.00 – 19.00; SR, ČE, PE: 16.00 – 19.00; SO: 14.00 – 19.00), kjer bo v petek, 27. avgusta ob 20.30 tudi branje Alberta Ehrensteina.

LYON

Tudi milijonarji ne morejo leteti ...

V sodobnem nogometu so razlike med »razvitimi« in »nerazvitimi« klubi vedno manjše, tako da se razlika v kakovosti lahko nadomesti z izjemno disciplino v igri, taktičnostjo in fanatično borbenostjo nogometašev. Ta recept so si zadali igralci slovenskega prvaka Maribora Teatnica v kvalifikacijski tekmi za

konferenca trenerjev, skupna večerja funkcionarjev, itn.

Odgovor Mariborčanov na to »gostoljubnost« pa je bil boleč, vsaj za francoske nogometne zvezde. Napadalna francoska trojica Anderson (je prej igral v Barceloni) – Vairalles – Caveglia je sicer pakazala svoje sposobnosti, tako da je obram-

1 : 0 je slovenskemu prvaku pomagal na prag lige evropskih prvakov, kar prej ni pričakoval domala noben seriozen poznavalec nogometa.

Izbranci trenerja Bojana Prašnikarja so si v svojih komentarjih bili precej edini: »Za nami je neponovljiv večer« (srednji krilec Vugdalić), »Zvezdniki Lyona so res potrdili, da so veliki igralci, ampak včasih je srce pač več vredno od denarja« (strelec gola Filipović), »Najsrečnejši sem, ker smo dokazali, da se v Sloveniji in za Evropo majhnem Mariboru igra pravi nogomet« (kapetan Djuranović).

Povratna tekma bo v sredo, 25. avgusta ob 20.30 v Ljudskem vrtu v Mariboru! T. G.

Veselje Mariborčanov po zmagi v Lyonu je bilo neskončno

evropsko Champions League proti Olympique iz Lyona.

Milijonarski igralci in funkcionarji kluba, ki je v lansk sezoni osvojil tretje mesto na nogometnem prvenstvu v deželi svetovnega prvaka, niti sekunde niso mislili na možen poraz, tako da so kar opustili vse športne in organizatorične običaje v okviru takšne tekme, kot so to tiskovna

ba Maribora imela kar polne roke dela, toda predvsem vratar Simeunović je nasprotoval temu, da bi se žoga znašla v mreži. Star pregovor pravi, da gole, ki jih ne daš, dobiš sam in to se je v Lyonu spet potrdilo: v 88. minuti je po strelu Preglja francoski vratar Coupet odbil žogo le do Filipovića, ki jo je zbrano poslal v mrežo. Ta gol k

Dober dvoboj je bil recept za zmago

KOLESARIJENJE

V Hamburgu je presenetil Celestino

Na cestni dirki za svetovni pokal so šteli v krog favoritov med drugim Erik Zabel in Andrei Tchmil, zmagal pa je Italijan Mirko Celestino (ekipa Polti). 600 metrov pred ciljem si je pridobil malo prednosti pred vodilno skupino, ta prednost pa je na koncu zadostovala za zmago v času 6:20:39. Na mestih sta sle-

dila Nemec Raphael Schweda (+ 0:03) in Vainsteins (+ 0:03).

Razveseljen je bil rezultat Petra Wrolicha, ki je po 251 kilometrih zaostal le za 12 sekund in s tem osvojil 18. mesto (8 točk). Pacotov klubski kolega Rene Haselbacher pa je vodil 12 kilometrov dolgo, preden so ga ostali spet dohiteli.

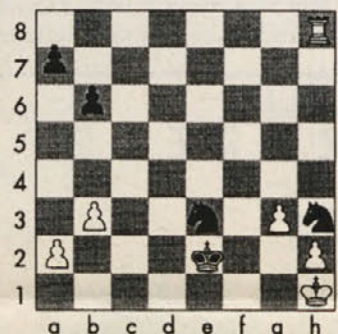
ŠAHOVSKI OREH ŠT. 74

Silvo Kovač

NN – Rihter / 1938

Ali lahko dva skakača ob pomoči kralja obračunata z materialno močnejšim nasprotnikom, je naloga v nastali končnici. Črni namreč lahko s potezo 1...Sf2+ reši skakača, vendar beli po 2.Kg1 preide v boljšo končnico.

Črni, ki je na potezi, se zato odloči, da mu igro na zmago dovoljuje le nadaljevanje... in beli mora priznati premoč črnega!

Rešitev št. 73

Črni je hitro spoznal, da le z aktivno igro lahko še reši svojo kožo! Odigral je 1...De4! 2.a7 in beli že hiti v novo damo. 2...Sf4!! in beli kralj se je naenkrat znašel pred številnimi matnimi pretnjami. Na 3.gf4 mu grozi 3...Lh3+ z matom; na 3.Lc8: Dh1 mat! Živkovič je še našel zadovoljiv odgovor 3. Sd5+! Na trikrat napadeno polje je beli postavil skakača in prisilil črnega na zamenjavo 3...Sd5: 4.Lc8: Dh1+ 5.Ke2 Sc3+! še ena odlična poteza črnega z grožnjo mata! 6.Dc3: dc3 7.a8D kljub novi dami črni zaključijo partijo z večnim šahom. 7...De4+ 8.Kd1 Dd3+ 9.Ke1 De4+ 10. Kd1 REMI! Vendar presodite sami, kako se bi partija končala, v kolikor bi črni namesto 9...De4+ odigral 9...c2!. To pa je že nova zgodba!

Nogometni kotichek

REGIONALNA LIGA:

Dvakrat prečka = poraz za SAK!

Sreča SAK-u v derbiju res ni bila naklonjena – možnosti je bilo zadosti, toda žoga ni in ni hotela v mrežo. Gledalci so videli bliskovit štart obeh moštev – Vallant je zadel za WAC že kar v prvi minuti, kar Dinku Vrabacu od SAK nikakor ni bilo prav in je zaradi tega izenačil v 2. minuti. Nato sta obe ekipi imeli svoje možnosti, prvo pa je izkoristil šele Ladevič (WAC) v 54. minuti. Žal SAK ni več uspelo priti do zadetka, zakar pa je bila deloma odgovorna tudi prečka, ki je kar dvakrat preprečila gol k izenačenju.

Po dveh krogih SAK bilancira z eno zmago in enim porazom, vsakdo pa že nestrpno čaka na »derbi sezone« proti Pliберку. Pliberčani še niso prav štartali v sezono, dva remija sta bila do sedaj njihov izkupiček. V sobotni tekmi je ekipa proti Welsu izpustila kar nekaj »stoodstotnih« in šele Miklau je v zadnjem trenutku z enajstmetrovko odvrnil popolni polom in rešil svoji ekipi remi. »Polom kroga« pa je doživel Spittal – poraz z 1 : 5 proti Paschingu je poskrbel kar za nekaj razprav v koroških nogometnih krogih.

2. krog: WAC – SAK 2 : 1, Pliberk – Wels 1 : 1, Lienz –

Bad Bleiberg 1 : 1, Spittal – Pasching 1 : 5, Gratkorn – Hartberg 0 : 2, Donau Linz – Šentvid 2 : 0, Zeltweg – Voitsberg 1 : 2

3. krog (21./22. 8.): SAK – Pliberk (nedelja, 22. 8. ob 18.00 v Trnji vasi), Bad Bleiberg – WAC, Hartberg – Donau Linz, Pasching – Zeltweg, Šentvid – Spittal, Voitsberg – Lienz, Wels – Gratkorn

PODLIGA-VZHOD

3 porazi, razmerje golov 1 : 7 = 0 točk za Bilčovs

Optimizem, ki je pred sezono vladal v Bilčovsu, je (vsaj začasno) izginil, kar po tretjem zaporednem porazu ni začudljivo. Nasprotnik v tretjem krogu je bila ekipa DSG Borovlje, ki je nekako »nasprotni pol« Bilčovsa – 3 tekme, 3 zmage, razmerje v golih 10 : 1, 9 točk. Razlika v igri pa ni bila toliko očitna, Bilčovščani so se hrabro borili in prišli do nekaj lepih možnosti. Zadel pa so le nasprotniki, ki so odnesli zmago z 2 : 0.

3. krog: Bilčovs – DSG Borovlje 0 : 2, ATUS Borovlje – Welzenegg 0 : 1, Blatograd – Pokrče 1 : 3, Šmarjeta – Žrelec 3 : 3, Šentpavel – ASV 1 : 2, Vetrinj – Liebenfels 1 : 1, Velikovec – Podkrnos 2 : 2

4. krog (21./22. 8.): Žrelec – Bilčovs, Liebenfels – ATUS Borovlje, Podkrnos – Blatog-

rad, Ruda – Šentpavel, DSG Borovlje – Vetrinj, ASV – Šmarjeta, Welzenegg – Velikovec

1. RAZRED D

Železna Kapla obdrži stik z vrhom lestvice

Železna Kapla nadaljuje svojo serijo uspehov v sezoni 99/00. Zmaga v Šmihelu je sicer bila pod srečno zvezdo, saj je šmihelska ekipa prevladovala dolgo časa in tudi povedla z 1 : 0 (Motschilnig), toda vratar Suschnig po vrnitvi iz kabine še ni bil popolnoma »zbujen«, ko so ga Kapelčani kar dvakrat premagali. Šmihelčani so imeli še nekaj možnosti, med drugim so zadel prečko, toda nesrečni poraz je bil neizbežen. Železna Kapla je sedaj na 4. mestu s samo 2 točkama zaostanka za vodečim Štebnom. Žitara vas, ki je v prejšnji sezoni tako dobro tekmovala, se v tej sezoni ne znajde prav. Zadnje mesto brez točk – to si trener Micheu pred začetkom prvenstva zagotovo ni predstavljal. V tem krogu so Žitrajčani dobili čutiti dobro razpoloženje Klopinja, ki se v tej sezoni kaže kot izredno kompaktno moštvo. Podobno kot Žitari vasi gre Globasnici, ki je ta teden imela za nasprotnika bivšega trenerja-igralca Wölblina in vratarja Smrečnika. Zmaga Rikarjanov (2 : 0) je bila povsem zaslužena, saj so Globašani le redkokdaj nevarno prišli pred nasprotnikov gol.

3. krog: Eitweg – Grebinj 1 : 1, Globasnica – Rikarja vas 0 : 2, Klopinj – Žitara vas 2 : 1, Šentlenart – Metlova 2 : 1, Šmarjeta – Vovbre 1 : 1, Šmihel – Železna Kapla 1 : 2, Šteben – Labot 1 : 0

4. krog (21./22. 8.): Žitara vas – Globasnica, Železna Kapla – Šmarjeta, Metlova – Rikarja vas, Šentlenart – Šmihel, Grebinj – Šteben, Labot – Klopinj, Vovbre – Eitweg

2. RAZRED C

Sele na 3. mestu

Selani so po zmagi proti Dholci zbrali že 7 točk – enako kot vodeče Ledince, le s slabšim razmerjem v golih. Tekma je bila vseskozi v roki Selanov. V prvem polčasu sta zadel Tanevski in Aleksander Mak, v drugem pa Scheiber.

3. krog: Sele – Dholca 3 : 1, Bistrica – Kriva Vrba 1 : 2, HSV – Arriach 1 : 1, Hodiše – Rožek 0 : 2, Poreče – Osoje 1 : 0, Škofiče – Ledince 0 : 0, Treffen – Donau 1 : 0

4. krog (21./22. 8.): Sele – Hodiše, Arriach – Bistrica, Rožek – Treffen, Dholca – Ledince, Donau – HSV, Osoje – Škofiče, Kriva Vrba – Poreče

2. RAZRED D

Poraz za SAK II

Ta poraz je bolel – mlada ekipa SAK II je podlegla Kraigu z 0 : 4 in je z eno točko po treh krogih le na 10. mestu.

2. RAZRED E

Dobrla vas osvojila svojo prvo točko

Toda tudi to dejstvo Dobrolčanom ne more pomagati, da bi se znebili zadnjega mesta v tem razredu. Remi proti Frantschachu (0 : 0) je bil sicer začetek, toda ekipa se bo morala še bistveno stopnjevati. Žvabek pa je bil uspešen proti Preiteneggu, nagrada je 3. mesto s šestimi točkami.

3. krog: Frantschach – Dobrla vas 0 : 0, Žvabek – Preitenegg 1 : 0, Djekše – Pliberk II 0 : 1, Galicija – Sinča vas 1 : 1, Maria Rojach – Reichenfels 1 : 0, Tinje – Šentpeter 3 : 1

4. krog (21./22. 8.): Reichenfels – Žvabek, Dobrla vas – Djekše, Pliberk II – Tinje, Važenberk – Maria Rojach, Preitenegg – Galicija, Sinča vas – Frantschach T. G.

ŠAH

SŠZ vabi na jubilejni turnir

V nedeljo, 5. septembra, bo s pričetkom ob 9.00 v gostilni Koren v Kajzarah pri Bilčovsu jubilejni turnir 4-članskih šahovskih ekip. Na turnirju bodo sodelovale ekipe iz Slovenije, Italije, Madžarske in Koroške. Koroško bodo na turnirju zastopale ekipe ASKÖ Bekštanj, SSK Obir Železna Kapla, ŠD Admira Beljak in SŠZ Celovec. Glavni vodja turnirja bo slovenski državni sodnik MK Silvo Kovač. Prijatelji šaha prisrčno vabljeni!